

መሀረሚ በትሪ ሒዝካ፣ እንታይ'ሞ ክንገብር ማለት መልሲ አይኮነን።

ቅዱሳን መጻሕፍቱ ዝዕጥቆም መራሕቲ ሃይማኖት፡ ጸረ-ህዝቢ ጉጅለ ህግደፍ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳዮም ኢዱ ብምእታው፡ መራሕቲ ከይይብን ከውርድ እንከሎ፣ ቅዱሳን መጻሕፍቲ ከቃጽል እንከሎ፣ ብኣስገዳድ ወተሃደራዊ ታዕሊም ክወስዱን ካላሸን ክሰከሙን ክገብር እንከሎ፣ ንድኻታት ዘገልግል ዝነበረ ንብረቶምን ማሕበራዊ ትካላቶምን ክራስን ክጻጹን እንከሎ፡ ኣይኮውንን ዘይትብሉ እምቢ ዘይትብሉ ንዝብል ናይ ግዱሳት ምኽሪ፡ ብገሂ ሓረርም እንታይ'ሞ ክንገብር ዝብል መልሲ እንተሃቡ፡ ዋላ ክግብርዎ ዝኸኸሉ ነገራት ከም ዘሎ እንተሃለው፡ ግን ሰማዒ ክቕበሎ ዝኸኸል ምክኒያትዮ። ቅዱሳን መጻሕቲ ዝዕጥቆም መራሕቲ ሃይማኖት ምስ ካላሸንን ታንክን ዝተጻጥቀ ጸረ-ህዝቢ መንግስታዊ ጉጅለ ክገጥሙ ኣይክእሉን ዓቕሞም ኣይኮነን ብዝብል ክውሰድ ይከኣልዮ።

ፍልጠት ክምግቡ ኣብ ምምሃር ምስትምሃር ዝተዋፈሩ ብርዕን ወረቐትን ዝዕጥቆም መማህራን (ወለዲ ፍልጠት) ብሰማዊ ክፍሊት ኣገልግሉ እንክበሃ፣ ካብ ዝተዋፈሩሉ ክቡር ሞያ ወጺኦም ወተሃደራት ክኾኑ ኣብ ዝግደድሉ፣ ሞያውን ሰብኣውን ክብሪ ተነፊግዎም እንክዋረዱ፣ ኣብ ትሕቲኦም ዝነበሩ ተመሃሮ ካብ መኣዲ ትምህርቲ ብወተሃደራት እናተጋፍዑ ኣብ መካይን ተጻዒኖም ናብ ወተሃደራዊ ተዕሊም እንክውሰዱ፣ ተመሃሮ ብዘይእመን ምክኒያት ኣደዳ ተደራራቢ ዘይፍትሓዊ ክፍሊት ኮይኖም፡ ብስእነት ዓቕሚ ካብ መኣዲ ትምህርቲ ክጎናደቡ እንከለው፣ ብስመ 11 ክፍሊ ወዲኡ/ወዲኣ ክንክን ወለድን መቕርብን ዘድልዮም ትሕቲ ዕድመ ናብ ሳዋ ክንረቱ እንከለው፡-

እቲ ብኣውንታዊ ስነ-ምግባርን ስነ-ፍልጠትን ክሃንጽዎ ዝተበግስሉ ዜጋ፡ ሓደ ወለዶ ምሉእ ኣተሓሳስባኡ ንምዝራግን መሳርዕ ኣውንታዊ ህዝባዊ ክብርታት ንምስብርን ኣብ ዝተደኮነት ወተሃደራዊ መዓስከር ሳዋ ኣትዮ፡ ብመደብ ዝንስነስ ዘሎ ድሑር ፖለቲካዊ መርዚ ክሰቲ ይግበር ኣሎ። ህዝቢ ከም ህዝቢ ይበታተን ይበርስ ኣሎ። ንሳኩትም ከም መማህራን ገለ ዘይትግብሩ፡ ናይ ፍታሕ ኣንፈት ዘይተርእዩ ዝብል ሕቶን ምኽርን ካብ ግዱሳት ቀሪብሎም፡ ኩሉ ይርደኣናዩ ንፈልጦ ኢና። ልዕሊ ካልእ ንሕና ሓሲሙና ተዋሪድና ኣለና። ግን ኣብ ርእሲና ዘሎ ፍልጠት ብርዕን ወረቐትን ምበር፡ ነቲ ዓማጺ ብዓመጽ ክንገጥም ዘይክእለና ስጡም ውደባን ዕጥቃን የብልናን። እንታይ'ሞ ክንግበር ዝብል መልሲ እንተሃቡ፡ ዘዕግብ ኣይኮነን ግን ከም ምክንያት ክውሰድ ይከኣል።

ኣብ ትካላት ጥዕና ዝተዋፈሩ ሓካይም፡ ዜጋታት ብቐለል ክእለን ክፍወስን ብዝኸኸል ሕማማት፡ ሰኣን ግቡእ ሕክምንና መድኣነት ይሳቐዩ ይሞቱ ኣለው፡ ብኣብነት ዝጥቀስ ኤርትራውያን ንሕብኡ ዝነበርና ሞያዊ ብቕዓት ኤርትራውያን ዶክተርን ቴክኒሻናትን ቀስብቐስ ይሃስስ ነበረ ይኸውን ኣሎ፡ ዓቕሚ ዘይብሎም ኣብ ገዛ ተጻጽዮም ተሳቑዮም ይሞቱ ኣለው፡ ደገፍ ዘለዎም ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ሱዳንን ኢትዮጵያን ከይደም ይፍወሱ ከም ዘለው ትፈልጥዎ ኢኹም ዝብል እምነት ኣለና።

ስለዚ ትካልኩም ከም ትካል፡ ንሳትኩም ድማ ከም ሞያተኛታት ገለ ፍታሕ ዘይትግብሩ፡ ዝኣተኹም ቃል ዘይተኸብሩ ዝብል ሕቶን ምኽርን ቀሪብሎም፡ ኣካል ኣምሳል ህዝብና ስለ ዝኾና ህዝብና ኣብ መዳይ ጥዕና ዘጋጥሞ ዘሎ ጸገም ብተግባር ንፈልጦ ኢና። ክንብሎን ክንገብሮን ዝግበኣናውን ይርደኣናዩ። ግን ከም ሃገር ወሪዱና ዘሎ ሓደጋ ከቢድዮ። ተዛሪብካ ተስመዖ መንግስቲ ኣብዛ ሃገር የለን። ትካልና ድኹምዮ። ውሽጣዊ ውዳቤና ልሕሉሕዮ ስለዚ እንታይ ንግበር ክብሉ ንዝህብዎ መልሲ ምስ ትዕዘብትኻ ትቕበሎ ምክንያትዮ።

ኮታ፡ ካብ ዓመት ናብ ዓመት ኣብ ክንዲ ዝመሓየሽ መሊሱ ዘንቆልቁል ዘሎ ማሕበራዊ ህይወት ሓረስቶት፡ ምብራስ እንስሳ ዘቤት፡ ምህንጉ ኣገራብን ምጥፋእ እንስሳ ዘገዳምን ዝምልከት ናብ ዝምልከቶ ሚኒስትሪ ሕርሻን ኣብ ዝተፈላለዩ ጽፍሒ ሓላፍነታት ንዝተዋፈሩ ሰራሕተኛታቱን፣ ኣብ ዓበይቲ ከተማታት ከይተረፈ ኢጋጢሙ ዘሎ ሕጽረት ጽሬቱ ዝተሓለወ ዝስተ ማይን ዝምልከት ናብቲ ጉዳይ ዝምልከቶ ኣካል ሚኒስትሪ ማይን ከባብን፣ ከም ሃገር ንግድን ወፍርን ዝተዳኸመሉ ዘይኮነ ዝተቐትለሉ፡ ሸቃሎን ዘሕልፍዎ ዘለዎ ውሕስነት ዘይብሉ ሕምስማሶ ዝኾነ ማሕበራዊ ህይወት፣ ኣብ ደቂ-ኣንስትዮን ህጻናት ዝፍጸም ዘሎ ቕለ-ዕ ግህሰት ...ወዘተ መምስ ይምልከቶም ትብሎም ወገናት ተራኽብካ እንታይ ጉድኩም፡ ገለ ፍታሕ ዘይትገብሩ ምስ እትብሎም ሓቕኻ/ሓቕኽ ግን፡ ንሕና ኣይኮነን ብመሰረት ሞያናን ድሌትናን ክንፍጽም ሓሳብና ክንገልጽውን መሰል የብልናን።

እቲ መንግስቲ ዝበሃል ዕጡቓት ገይሩዮ ዝህድደና ዘሎ። ክሳብ ወን ፊን እንተቢልዎም ከምዚ እንተዝኸውን ኢሎም ዝሓሸ ሓሳብ ንዝቐርቡ ሰባት፡ ክጨውዩ፡ ክኣስሩ፡ ብዘይ ዝኾነ ዘእምን ምክንያት ክቐትሉ ኢና ንዕዘብ ዘለና። ስለዚ ክሳብ ብገለ ፍታሕ ዝመጽእ ምስ ህዝብና ካብ ምቕንጃው ሓሊፍናዮ እንታይ ንግበር ክብሉኻ እንክለው፡ ከም ዜጋታት ብምስጢር ተወዲቦም ክገብሩ ዘኸእሎም ዓቕሚ ከም ዘለዎም፡ ከምኡ ዘምግባሮም ከኣ ድኸመቶም ምኻኑ ከይዘገጋዕካ፡ ብሻምብቐ ብረት ጥራሕ ንዝረዳዳእ ፈራሕ ጨካን መንግስታዊ ጉድለ ብጥራሕ ኢዶም ተዛሪቦም ከስምዕዎ ኣይኸእሉ፡ ምክንያቶም ብገለ ሸነኹ ሓቅነት ኣለዎ ኢልካ ክትወስዶ ትኸእል ነጥቢ ኣለዎ።

ብኣማኢት ኣሸሓት ዝቐጸር ዝተፈላለዩ ኣጽዋር ዝተግጥቀ ብሓይልታት ምክልኻል ዝጽዋዕ ዝተወደበ ዝጢፍ ትካል፡ ንልዕሊ ርብዒ ዘመን ንገዛእ ርእሱ ብዘይ ትርጉም ዘለዎ ወርሓዊ ክፍሊትን ማሕበራዊ ውሕስነትን ከገልግል ዝተፈረደሉ ምክንያት፡ “ዝዓቦዩ ዓሳ ንንእሸቶ ዓሳ” ዓይነት፡ ቀዲሙ ብረት ዝተግጥቀ ንዝደሓረ ካብ መንበሪ ኣባይቲ፡ ናይ ሸቕለት ቦታ፡ ሃይማኖታዊ ትካላት፡ ኣብያተ ትምህርቲ፡ ናይ ሓጎስን ሓዘንን ዳሳት፡ ካብ ጎደናን ዕዳጋን ኣጸናጺኑ ገፊፉ ብኣስገዳድ ዘዕጥቐሉ፡ ስለምንታይ ከይበለ ካብ ላዕለዎት ሓላፍቲ ዝወረደሉ ቀጢን ትእዛዝ ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ኣበር ዘይብሎም ንጹሃት ዜጋታት ግፍዒ ዝፍጽመሉ፡ ንብረት ዝዘርፈሉ፡ ናይ ንግድን መንበርን ኣባይቲ ዘፍረሰሉ፡ ኣብ ዘይፈልጦን ዘይፍትሓውን ኩናት ኣትዩ ከንቱ ሞት ዝሞተሉ፡-

ደቁን ወለዱን ቀረባ ስራ ቤቱን ብጥማት፡ ዕርቃንን ሕማምን እናተሳቐዩ፡ “ኣብ ኤርትራ ምንባር ዝጸበዩካ ዕቤት ዘይኮነ ሞትዮ። ኣብ ስደት ግን ሞት ወይ ሕዩት ኣሎ” ኢሉ ብዓጋም ጠሓስ ናብ ስደት ኣብ ዝውሕዘሉ፡ ግዳይ ዘስካሕክሕ ሳዕቤናት ስደት ድማ ኣብ ዝኾነሉን ዘሎ ወቕቲ፡ ባርያ ላዕለዎት ሓላፍቲ ኮይኑ ሕርሻእም ክሓርስ ክጻሂ ክጻጽድ፡ ጥሪቶም ክጓሰ፣ ኣባይቶም ክሃንጽ ናይ ነውሪ ንውሪዮ። ስለምንታይ ከምኡ ትገብሩ እዚኹ ናይ ሓደ ሃገራዊ ሰራዊት ተልእኾ ኣይኮነን። ውትህድርና ክቡር ሞያዮ። ኣብዚ ዓውዲዚ ዝሞፈሩ ዜጋታት ድማ ንሰራሕም ዝምጥን ግቡእ ክፍሊትን ክብርን ክወሃቦም፡ ንህዝቦም ድማ ብትሕትና ከኸብሩንዮ ክዴታኦም ምበር ባራዩ ናይ ልዕሊኦም ዘለው ሓላፍቲ ክኾኑ ኣይኮነን። ናትኩም ግን መግለጺ የብሉን ምስ እትብሎም እንታይዮ ክንገብር ዝብል ዝገርም መልሲ ይቡኻ።

ካብዚ ዘለኹም ባርነታዊ ህይወት ሓራ ክትወጽኡ፡ ዝተበላሸወ ታሪኽኩም ከተጸብቐ፡ ብህዝብኹም ክትምስገኑ ኣብ ልዕሊቲ መሪሕነታዊ ጉድለን ጸረ-ህዝቢ ትካላትን ገለ ዘይትገብሩ ምስ እትብሎም፡ ፈሊጦም ድዮም ከይፈለጡ፡ ልክዕ ከምቶም ቅዱሳን መጻሕፍቲ ዝዕጥቑም መራሕቲ ሃይማኖት፣ ብርዕን ወረቀትን ዝዕጥቑም መማህራንን ካልኣት ስቪል ኣብያተ ጽሕፈታትን ምስ ምሉእ ዕጥቆም ምስ ትካላዊ ውዳቤኦም እናሃለው ከይተሰከፉ እንታይዮ ክንገብር ክብሉ ይምልሱልካ።

ሞእ ንሳትኩምኩ፡ ስምኩም ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራዩ ዝብል። ትርጉሙ ተረዲእኩምዶ ኣለኹም? ሓይልታት ምክልኻል ከም ትካል ብመሰረት ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም ዝእዝዙ ብሕጊ ዝተጣየሱ፡ ፖለቲካዊ ንቕሓቱ ዝበሰለን ህዝባውን እንተደኣ ኮይኑ፡ ካብ ሕጊ ወጻኢ ከይሰርሕን ህዝቢ ከይብድልንዮ ዝፈርሕን ክጥንቀቕ ዘለዎንምበር፡ ካብ ውልቀ ሰብን ዘይሕጋዊ ጉድለንኩ ክፈርሕ ኣይግባእን። ተጽዕኖ ናይ ምፍጣር ምሉእ ዓቕሚ ስለዘለዎ ብኸብሪ ክተሓዝ ምበር፡ ንልዕሊኡ ዘለው ፈሪሖ ርእሱ ደፊኡ እንታይዮ ክገብር ክብል የብሉን። ንቅኑዕ ፖሊስን ኣሰራርሓን ቅኑዕ፡ ንዘይ ቅኑዕ ፖሊስን ኣሰራርሓን ከኣ ብወግዒ ኣይቅኑዕን ኣይቅበሎን ኣይትግብሮንዮ ክብል ዘለዎ። ናታትኩም ተግባርን ግን ብኣንጻሩዮ።

ብርግጽ ኣብ ዝኾነ ዓውዲ፡ ሓደ ሰብ ነብሱ ምስ ከኣለዩ ንኻልእ ዝኸውን። ንገዛእ ርእሱ ካብ ፖለቲካዊ ዓፈና ሓራ ዘይወጽኦ ሰራዊት ድምጺ ህዝቢ ይሰማዕ መሰልን ረብሓን ህዝቢ ይከበር ኢሉ ክጣበቕ ኣይክእልን። ብኣፍኩም ሓልዮት ህዝብን ተልእኾ ምክባር ልኡላውነት ሃገርን ከም ዘለኩም ኢኹም ትዛረቡ። ብተግባር ግን ኣይኮነን መሰል ህዝቢ ከተኸብሩን ልኡላውነት ሃገር ክትሕልውን ንገዛእ ርእሰኹምውን ነጻ ኣይወጻእኩምን። ኣብ ዓለም ተራእዩ ዘይፈልጥ ምስ ምሉእ ወተሃደራዊ ዕጥቕኹም ኣገልገልቲ ናይ ውልቀ ሰብን ጉድለን ኢኹም ኮይንኩም ዘለኹም።

እቲ ስማዊ መንግስቲውን ከም ኣገልገልቲ ምበር ከም ሰብኣውን ሞያውን ክብሪ ዘለኩምን ዝግበኣኩምን ዜጋታት ከም ዝፈልጡኩም ዘእምን መረዳእታ የለን። ዝሰሓወ መሳርዑ ገፊፉ እናመለኦ ኣብ ቃሕ ዝበሎ ግዜን ኩነታት ብነጻ ብጉልበት ከስረሓኩም፡ ኣብ ዘይትፈልጥዎ ኩናት ኣእትዩ ጉዳይ መቐሰልትን ሞትን ክገብረኩም፡ ኣንጻር ገዛእ

ነብሰኹምን ህዝብኹን አብ ዝኾነ ጸረ-ህዝቢ መደባት ከዋናረኩም፡ ደስ አብ ዝበሎ ከአ ብዘይ ዝኾነ ናይ ጥሮታን ካሕሳን ከባርረኩም ኢና ንዕዘብ ዘለና።

ብወገንኩምውን መንግስትና ትብሉ ምበር፡ ነቲ መንግስትና ትብልዎ ብሕግን ብተግባርን ትፈልጥዎ ኣይትመስሉን። ምክንያቱ ብኸመይ መንግስትኹም ኮይኑ ሕጋውን ፖለቲካውን መረዳእታ ኣይተቐርቡን። ሓደ ኣባል ሃገራዊ ሰራዊት'ዩ ሰብ ካብቲ መንግስቲይ ዝብሎ፡ ብሕጋዊ ትካላዊ ኣገባብ ንኣገልግሎቱ ዝምጥን ግቡእ ክፍሊትን ክብርን ዘይህቦ እንተኾይኑ ናቱ ኣይኮነን። ስለዚ ከአ እቲ ስማዊ መንግስቲ ናተይ ኢኻ ክብሎ እንከሎ ንሸፈጥዮ። ከምዚ ናትኩም ዓይነት መንግስትና ዝብል እምነት እንተለዎ ከአ፡ ናይ ባርያን ጊላን ዝምድናዮ ዝኸውን።

እዚ ከምዚ ዓይነት ብፍላይ አብ ውሽጢ ኤርትራ ዓው ኢልካ ትዛረቡሉ ኣይኮነን። ከባቢ ካብ ዕሱባት ሰለይቲ ነጻ ምዃኑ ኣረጋጊጽካ፡ ብዕርክነት ብቤተሰብ ተቐራራብካ ትበሃሃለሉ። ስለዚ ንሓደ ኣባል ሃገራዊ ሰራዊት'ዩ ዝብል ሰብ፡ ወይ ብናታትኩም ኣጸዋዎ ኣባል ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ፡ ነቲ መንግስትኻዩ ዝብሎ፡ ንሱ ድማ መንግስቲይ ዝብሎ፡ ናቱ ምዃኑ ብሕጋዊ፡ ፖለቲካውን ግብራውን መዳያቱ መግለጺ ክህበሉ ክኸእል ኣለዎ። ዝፈርሖን ሰናይ ምሕረቱን ዝጸበ ዘይኮነስ ዝቆጸር'ውን ክኸውን ይግባእ። ብህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋምን ብደሞክራሲያዊ ኣገባብን አብ ዝመሓደራ ሃገራት ዝቐውም ሰራዊት ህዝባዊዮ። ተልእኾኡውን ህዝባዊ ምበር ውልቀ ሰባውን ጉጅላውን ረብሓ ምሕላው ኣይኮነን። አብ ኤርትራ ዘሎ ኩነታት ግን ኣንጻር ናይዚ ቅኑዕን ቅቡልን ህዝባዊ ተልእኾ ዘለዎ ሰራዊት'ዩ። ብእኩባት ሰብ ብረት ዝግለጽ ስማዊ ሰራዊት'ዩ ዘሎ። ናታትኩም ኣቃውማ ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም መበገሲ ዝገበረ ኣይኮነን። ተግባርኩም 'ውን ጸረ-ህዝቢ ምበር ህዝባዊ ኣይኮነን።

እስከ ብሓቂ ብኸፋት ልቢ ንዘራረብ፡ ከምኡ ምዃንኩም ይስቆረኩምዶ? ብውሽጥኹም የቐንዘውኩምዶ ምስ እትብሉም፡ ዓምን ቅድሚኡ አብ ዝነበረ ግዜን ዝወሃብ ዝነበረ መልሲ መን ናይዚ ፈላጢ ጌይሩ'ዓ ዝብል ታህዲድን በትርንዮ ነይሩ። ድሕሪ 20 ሰነ 2018 ጉልባብ፡ ጸረ-ህዝቢ፣ ጸረ-ደሞክራሲ፣ ጸረ-ሰላምን ልምዓት ስማዊ መንግስቲ ህግደፍ ካብ ዝትርባዕ ንነጀው ዘሎ መልሲ ግን ብዓይነቱ ፍልይ ዝበለ ኮይኑ፡ ግን ከአ ኣዝዮ ዝወደቐን ዘሰክፍንዮ። "እንታይ'ዎ ክንገብር" ዝብል። መህረሚ በትሪ ሒዝካ እንታይ'ዎ ክንገብር ማለት ግን መልሲ ኣይኮነን። ብመንጽርዚ ኣገንዘብዚ፡ እዚ ከምዚ ዝበለ ገዛእ ርእሱ ሓራ ዘይወጽእ ሞራላውን ፖለቲካውን ኒሑ ዝጸንቀቐ፡ ደኒኑ እንታይ'ዎ ክንገብር ኢሉ ዝቐዝም ዕጡቕ ክፍልታት፡ ሓይልታት ምክልኻል ሃገር ዘይኮነ፡ ናይ ውልቀ ሰብ ናይ ዓፈናን ጭፍጨፋን መሳርሒ ኮይኑ የገልግል ምህላው'ዩ ዘመልክት። ሎሚ ኣብዘሓ ካብ ህዝብታት ኤርትራ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለን መን መን ምዃኑ ተፋሊጦምዮም። ከብድን ሕቕን ኮይኖምዮም። ኣጉል ተሰፋ፡ ምጽማምን ፍርሕን ወጊድ ዝተባህለሉ ወቕቲ'ዩ። ብንቕሓት ድዩ ብኣጋጣሚ ኣብ ማይ ቤት ህግደፍ ደርባዊ ምንጽጻል ዝንጸባረቐሉ፡ ካብ ማእከሎት መኮነናት ንታሕቲ ዘለው ዕጡቓትን ኣመሓደርትን ናብ ህዝቢ ዝጽግዕሉ፡ ንህዝባዊ ሕቶ ምምላስ ስኢኖም ሓቕኹም ግን እንታይ'ዎ ክንገብር ኢሎም ብሰላሕታ ዝቐዝምሉ፡ ላዕለዎት መኮነናት፡ ኣመሓደርቲ፡ ሚኒስትራት ካልኣት ናብኣም ዝለገቡ ሰብ ፍሉይ ረብሓን ድማ፡ ክሳብ ፍጹም ውድቀት ረብሓን ምስ መራሒና ዝብልሉ ዘለው ንቃልስን ለውጥን ምቹእ ዝኾነ ወድዓዊ ኩነታት'ዩ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 22-07-2019